

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Lubora Veselého a soudkyň Mgr. Lucie Králové a JUDr. Markéty Čermínové ve věci žalobce: **Biskupství brněnské**, IČO: 00445142, se sídlem Brno, Petrov 269/8, zast. JUDr. Františkem Severinem, advokátem se sídlem Brno, Elišky Machové 41, proti žalovanému: **Ing. Vladimír Neznal**, konkursní správce úpadce **Čechotrust, a.s. v likvidaci**, IČO: 45474001, se sídlem Brno - Veveří, Šumavská 524/31, se sídlem správce Brno – Starý Lískovec, Valašská 232/7, zast. Mgr. Vladanem Valou, advokátem se sídlem Brno, Marie Steyskalové 62, **o určení vlastnictví**, k návrhu na vydání předběžného opatření, o odvolání žalovaného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. února 2015, č.j. 18 C 422/2014-134,

t a k t o :

Usnesení soudu I. stupně se **m ě n í** tak, že návrh na nařízení předběžného opatření, kterým by žalovanému byla uložena povinnost zdržet se zcizení nemovitostí – domu č.p. 1636 na pozemku parc. č. 1621, pozemku parc. č. 1620 a pozemku parc. č. 1621, vše v katastrálním území Vinohrady, obec Praha, zapsáno v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro hl.m. Prahu na LV č. 1557, tj. na adrese Lužická 1636/31, Praha 2 – Vinohrady, do doby nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě na určení vlastnického práva žalobce vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 C 422/2014, se **z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným usnesením soud I. stupně nařídil předběžné opatření, kterým žalovanému uložil povinnost zdržet se zcizení nemovitostí – domu č.p. 1636 na pozemku parc. č. 1621, pozemku parc. č. 1620 a pozemku parc. č. 1621, vše v katastrálním území Vinohrady, obec Praha, zapsáno v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro hl.m. Prahu na LV č. 1557, tj. na adrese Lužická 1636/31, Praha 2 – Vinohrady, do doby nabytí právní moci rozhodnutí o žalobě na určení vlastnického práva žalobce vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 C 422/2014. Své rozhodnutí odůvodnil tak, že žalobce se v předmětném řízení domáhá určení svého vlastnického práva k výše uvedeným nemovitostem a návrhem doručeným soudem dne 9.2.2015 se domáhal nařízení předběžného opatření s tím, že dosud není najisto postavena otázka vlastnictví nemovitostí, k nimž svědčí dle zápisu v katastru nemovitostí vlastnické právo žalobci, přičemž tato otázka je řešena i v řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty, v němž bylo prozatím nepravomocně rozhodnuto v neprospěch žalobce. Soud I. stupně odkázal na ustanovení § 75c a § 76 odst. 1 písm. e) o.s.ř.

a uvedl, že na základě vyličení skutkového stavu věci s uvedením konkrétních listinných důkazů osvědčujících skutečnosti o vedení přemětných souvisejících řízení, v nichž bude nutné postavit najisto otázku vlastnictví předmětných nemovitostí, s ohledem na výpis z katastru nemovitostí, z něhož vyplývá vlastnické právo žalobce, s ohledem na důkazy provedené v řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty, shledal důvod pro nařízení předběžného opatření, kterým by až do vyřešení sporné otázky vlastnictví předmětných nemovitostí byla žalovanému uložena povinnost zdržet se nakládání s nimi způsobem specifikovaným ve výroku rozhodnutí.

Proti tomuto usnesení podal včasné a přípustné odvolání žalovaný. Namítal, že žalobce nemá naléhavý právní zájem na požadovaném určení vlastnického práva, neboť takovým výrokem nemůže své právní postavení nijak zlepšit (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 1333/2002), a proto je bezprecedentní, že soud žalovaného omezuje předběžným opatřením v nakládání s nemovitostmi. Žalovaný předmětné nemovitosti sepsal do konkursní podstaty, a proto veškeré spory včetně případného omezení žalovaného při nakládání s nemovitostmi jsou doménou konkursního soudu a soud I. stupně nemůže zasahovat do právní dispozice žalovaného, která je omezena zákonem o konkursu a vyrovnání, jež stanoví, že po dobu podání vylučovací žaloby není správce oprávněn věci sepsané do konkursní podstaty a dotčené vylučovací žalobou, zpeněžit. Je třeba respektovat speciální právní úpravu obsaženou v zákoně o konkursu a vyrovnání s tím, že pokud osoba dotčená sepisem nemovitostí do konkursní podstaty není úspěšná s vylučovací žalobou, je správce konkursní podstaty oprávněn s takovými nemovitostmi disponovat. V tomto směru odkázal na stanovisko kolegia NS ČR Cpjn 19/98. Soud I. stupně vydal předběžné opatření v okamžiku, kdy ve věci vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty bylo rozhodnuto dne 20.1.2015 odvolacím soudem a jeho rozhodnutí bylo doručeno dne 18.2.2015, aniž by se obtěžoval zjistit, v jakém stadiu se řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty nachází. S ohledem na speciální právní úpravu obsaženou v zákoně o konkursu a vyrovnání není možné, aby soud, u něhož probíhá žaloba o určení vlastnického práva, omezoval správce konkursní podstaty v dispozici s majetkem sepsaným do konkursní podstaty, a to v situaci, kdy o vylučovací žalobě bylo rozhodnuto odvolacím soudem (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 29 Odo 51/2005 a 30 Cdo 3047/2012). Žalovaný svým chováním po dobu sporu o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty nezavdal příčinu pro vydání předběžného opatření. Po pravomocném skončení řízení o žalobě o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty nemůže žalovaného v nakládání s majetkem sepsaným do podstaty omezovat soud, u něhož probíhá žaloba na určení vlastnictví. Žalovaný závěrem navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a řízení o předběžném opatření zastavil.

K odvolání žalovaného žalobce navrhl potvrzení napadeného usnesení jako věcně správného. Uvedl, že Krajský soud v Brně rozhodující o žalobě na vyloučení nemovitostí řešil otázku vlastnického práva žalobce k nemovitostem jako otázku prejudiciální a právní věc o určení vlastnictví žalobce vyloučil k samostatnému řízení. Otázka určení vlastnictví však měla být vyřešena samostatně a dříve, než bylo rozhodnuto o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty. Žalobce má naléhavý právní zájem na požadovaném určení, neboť tím, že nemovitosti nebyly vyloučeny z konkursní podstaty, došlo k zásahu do jeho vlastnického práva, a pokud bude žalobě vyhověno, bude nepochybné, že nemovitosti nemohou tvořit a netvoří konkursní podstatu a nemohou být správcem konkursní podstaty zpeněženy. Skutečnost, že žalobce je zapsán jako vlastník předmětných nemovitostí v katastru nemovitostí, je výrazně oslabena tím, že nemovitosti jsou sepsány v konkursní podstatě. Žalobce se snaží chránit své vlastnické právo k předmětným nemovitostem, neboť má za to, že v řízení o jejich vyloučení z konkursní podstaty došlo k výrazným pochybením, v jejichž

důsledku budou rozhodnutí o vyloučení změnena či zrušena a vrácena k novému řízení. Je-li soupis majetku titulem pro nakládání s majetkem a dostatečným podkladem pro zápis vlastnického práva v katastru nemovitostí na další subjekt, snaží se žalobce zamezit oprávnění žalovaného s dalším nakládáním s nemovitostmi.

V projednávané věci jde o návrh na nařízení předběžného opatření ve smyslu § 102 odst. 1 o.s.ř. po zahájení řízení, k němuž došlo dne 28.8.2008 na základě žaloby žalobce směřující proti žalovanému na vyloučení předmětných nemovitostí ze soupisu konkursní podstaty a určení, že jejich vlastníkem je žalobce, podané u Krajského soudu v Brně. Proto se pro řízení i po 1.1.2014 ve smyslu čl. II bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb. použije zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1.1.2014) – dále jen „o.s.ř.“.

Odvolací soud tedy podle § 212 a § 212a o.s.ř. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 293/2013 Sb. (dále jen „o.s.ř.“) přezkoumal napadené usnesení soudu I. stupně, aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímne upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření. Podle § 75c odst. 1 písm. a) o.s.ř. nepostupoval-li podle § 75a odst. 1 nebo podle § 75b odst. 2, předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímne upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu I. stupně (§ 75c odst. 4 o.s.ř.), což znamená, že ani odvolací soud nemůže přihlídnout k tvrzením, listinám nebo k dalším důkazům, které soud I. stupně neměl k dispozici v době vydání svého usnesení (rozuměj které nebyly obsahem spisu k tomuto dni), a nemůže přihlídnout k novým skutečnostem nebo důkazům, které účastníci tvrdí či předkládají v průběhu odvolacího řízení.

Z obsahu spisu se podává, že žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 28.8.2008 domáhal v řízení vedeném proti správci konkursní podstaty, aby ze soupisu konkursní podstaty byl vyloučen mimo jiné dům č.p. 1636 na pozemku č.parc. 1621, pozemky č. parc. 1620 a 1621 v k.ú. Vinohrady, obec Praha (dále jen „předmětné nemovitosti“) a aby bylo určeno, že je jejich vlastníkem, a to na základě skutkových tvrzení, že správce konkursní podstaty sepsal do konkursní podstaty úpadce dům č.p. 1636 na pozemku parc.č. 1621 a pozemek parc.č. 1620 v k.ú. Vinohrady, obec Praha, z důvodu „neplatnosti kupních smluv, kterými nabyla majetek Isabella Messerliová, z důvodu neplatnosti kupních smluv, kterými majetek nabyt Ing. Ladislav Vašíček, a dále tento majetek zdědilo Biskupství brněnské v rámci dědického řízení“, přičemž žalobce nabyt uvedené nemovitosti jako závětní dědic po Ing. Ladislavu Vašíčkovi dle usnesení Městského soudu v Brně ze dne 27.6.2007, sp.zn. 94 D 187/2003, které nabylo právní moci dne 9.8.2007. Žalovaný namítal, že kupní smlouva ze dne 1.10.2002, kterou měl předmětné nemovitosti nabyt Ing. Ladislav Vašíček, je absolutně neplatná, a proto se žalobce nestal jejich vlastníkem jako závětní dědic po Ing. Ladislavu Vašíčkovi. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 20. srpna 2013, č.j. 34 Cm 122/2008-131, byl nárok žalobce na určení vlastnictví

předmětných nemovitostí vyloučen k samostatnému řízení pod sp.zn. 34 Cm 77/2013, a Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 15. října 2013, č.j. Ncp 1102/2013-64, rozhodl, že k projednání této věci je příslušný okresní soud a po právní moci bude věc postoupena k dalšímu řízení Obvodnímu soudu pro Prahu 4. Obvodní soud pro Prahu 4 následně usnesením ze dne 23. října 2014, č.j. 28 C 344/2014-105, vyslovil svou místní nepříslušnost a věc postoupil Obvodnímu soudu pro Prahu 2.

Ve věci projednávané u soudu I. stupně se tak žalobce domáhá určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem. Návrhem ze dne 26.1.2015 se žalobce domáhá nařízení předběžného opatření, kterým by v tomto řízení bylo žalovanému uloženo zdržet se zcizení těchto nemovitostí na podkladě skutkových tvrzení, že dne 27.8.2008 podal proti žalovanému žalobu na vyloučení předmětných nemovitostí z konkursní podstaty, protože správce je sepsal do konkursní podstaty úpadce, ačkoli v katastru nemovitostí je jako jejich vlastník uveden žalobce, přičemž žaloba žalobce na jejich vyloučení z konkursní podstaty byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 13.1.2014, č.j. 34 Cm 122/2008-309, jež byl potvrzen rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20.1.2015, a proto je třeba zatímne upravit poměry účastníků do pravomocného rozhodnutí žaloby o určení vlastnictví, když řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty mělo být přerušeno do rozhodnutí sporu o určení vlastnictví, a žalobce hodlá podat proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci dovolání. Pokud by nemovitosti byly prodány a v řízení o určení vlastnictví by žalobce byl úspěšný, došlo by ke komplikované situaci, jíž se žalobce snaží předejít návrhem na vydání předběžného opatření.

Z listin předložených žalobcem k návrhu na vydání předběžného opatření odvolací soud zjistil, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 13. ledna 2014, č.j. 34 Cm 122/2008-309, byla zamítnuta žaloba, kterou se žalobce domáhal, aby ze soupisu konkursní podstaty úpadce byly vyloučeny mimo jiné předmětné nemovitosti. Krajský soud v Brně posoudil kupní smlouvu ze dne 1.10.2002, kterou měl nemovitosti od úpadce nabýt Ing. Ladislav Vašíček, jako absolutně neplatnou ve smyslu § 196a odst. 3 obch. zák., a dovodil, že proto nemohlo vlastnické právo přejít na žalobce v důsledku usnesení Městského soudu v Brně ze dne 27.6.2007, č.j. 94 D 187/2003-241 (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. ledna 2014, č.j. 34 Cm 122/2008-309). Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání, o němž rozhodoval Vrchní soud v Olomouci a dne 20.1.2015 vyhlásil rozsudek, kterým návrh žalobce na přerušování řízení do doby vydání pravomocných rozhodnutí ve věcech vedených u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp.zn. 28 C 344/2014 a u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 C 422/2014 zamítl (výrok I.), rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. potvrdil (výrok II.), ve výroku II. o nákladech řízení jej změnil (výrok III.) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok IV) (odvolání, protokol o vyhlášení rozhodnutí před odvolacím soudem – Vrchním soudem v Olomouci ze dne 20.1.2015, sp.zn. 10 Cmo 15/2014).

Z výše uvedeného vyplývá, že ve věci nelze předběžné opatření nařídit z důvodu obavy, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, neboť rozhodnutí o určení, že žalobce je vlastníkem předmětných nemovitostí, jehož vydání se žalobce ve věci samé domáhá, nemůže být v občanskoprávním exekučním řízení vykonáno (k tomu srovnej Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, 2068 s.). Nařízení předběžného opatření tak přichází v úvahu pouze z důvodu potřeby zatímní úpravy poměrů účastníků (k tomu srovnej § 102 odst. 1 a 3 o.s.ř.), kterou je nutné posuzovat ve vztahu k nároku, který je uplatněn ve věci samé, s tím, že naléhavost potřeby zatímní úpravy a míru osvědčení nároku toho, kdo se nařízení předběžného opatření domáhá, je třeba

v podmínkách projednávané věci, kdy řízení o určení vlastnictví a souběžně probíhající řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty bylo vyvoláno konkursním řízením, hodnotit vždy z hlediska účelu zákona o konkursu a vyrovnání a cíle konkursu. Podmínky pro nařízení předběžného opatření jsou tak dány tehdy, pokud situace vykazuje takové znaky, pro něž je třeba předběžného opatření, aby účel zákona či cíl konkursu nebyl mařen ani oddalován za předpokladu, že omezení, vyplývající přímo ze zákona, k zajištění téhož nepostačují (k tomu srovnej usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.12.2001, sp.zn. 1 Ko 177/2001).

Judikatura je ustálena v názoru (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne, sp.zn. 29 Odo 379/2006), že ze skutečnosti, že určitá věc byla zařazena do soupisu konkursní podstaty, nelze dovozovat, že by žalobce neměl naléhavý právní zájem na určení, zda je vlastníkem této věci. Bez zřetele k tomu, že má žalobce možnost podat vylučovací žalobu, nebo že ji už podal, může být za určitých skutkových okolností i oprávněný důvod domáhat se určení, že je vlastníkem, což platí především tam, kde by i obsahem vylučovací žaloby byl spor o vlastnické právo. Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.12.2013, sp.zn. 22 Cdo 816/2013, pak plyne též závěr, že naléhavý právní zájem na určení vlastnického práva má žalobce i v případě, že je sice zapsán v katastru nemovitostí jako vlastník sporné nemovitosti, avšak žalovaný tvrdí, že vlastníkem je ve skutečnosti on sám, resp. mezi účastníky je vlastnictví nemovitosti sporné.

Jakkoli tedy spor o vyloučení předmětných nemovitostí projednávaný u Krajského soudu v Brně pod sp.zn. 34 Cm 122/2008 je svou podstatou sporem o vlastnické právo a otázka vlastnictví sepsaného majetku se řeší jako otázka předběžná (byť pro výsledek sporu určující) a rozhodnutí soudu o určení vlastnického práva žalobce k věci není takovou právní skutečností, která by měla sama o sobě za následek vyloučení této věci ze soupisu majetku patřícího do konkursní podstaty úpadce (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.10.2013, sp.zn. 29 Cdo 62/2011), nelze z této skutečnosti bez dalšího dovodit nedostatek naléhavého právního zájmu žalobce na požadovaném určení.

Do pravomocného skončení řízení o žalobě na vyloučení nesmí konkursní správce ve smyslu § 19 odst. 3 zákona o konkursu a vyrovnání předmětné nemovitosti zpeněžit ani s nimi jinak nakládat, ledaže by tím odvracel hrozící škodu na tomto majetku. Žalobce netvrdí, že by se žalovaný v průběhu řízení o vylučovací žalobě dopouštěl jednání, které by bylo v rozporu s tímto ustanovením např. v důsledku odlišného názoru na splnění předpokladu možnosti s majetkem nakládat spočívajícím v hrozící škodě; svůj návrh na vydání předběžného opatření v podstatě odůvodňuje tím, že po doručení rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, jímž byl potvrzen rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta žaloba na vyloučení, budou předmětné nemovitosti správcem konkursní podstaty prodány, což by – pokud v řízení o určení vlastnictví bude žalobce úspěšný – vedlo ke komplikované situaci. Za tohoto stavu věci s přihlédnutím k tomu, že – byť i pro žalobce příznivé – rozhodnutí ve věci určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem samo o sobě nemá za následek jejich vyloučení z konkursní podstaty, neboť otázku, zda tento majetek byl do soupisu pojat oprávněně a zda zde není silnější právo jiné osoby než úpadce, které jeho soupis a následné zpeněžení v konkursu vylučuje, řeší pro účely konkursního řízení závazným způsobem právě vylučovací žaloba, má odvolací soud za to, že je třeba obdobně vyjít ze závěru vysloveného Vrchním soudem v Praze v usnesení ze dne 20.2.2008, sp.zn. 15 Cmo 24/2008, a to, že o návrhu žalobce, aby bylo správcem konkursní podstaty uloženo zdržet se zcizení předmětných nemovitostí, ohledně nichž nebyl žalobce s vylučovací žalobou úspěšný, náleží rozhodnout konkursnímu soudu v rámci jeho dohlédací činnosti dle § 12 zákona o konkursu a vyrovnání. Žalobci nic nebrání, aby za skutkové situace popsané v návrhu na

nařízení předběžného opatření podal konkursnímu soudu návrh, aby tento soud v rámci své dohlédací činnosti uložil správci konkursní podstaty navrhovaná omezení při dispozici s předmětnými nemovitostmi. Mimo konkursní řízení, a to ani formou předběžného opatření, navrhovatel uložení povinnosti zdržet se zcizení předmětných nemovitostí za daného stavu věci dosáhnout nemůže, neboť je pojmově vyloučeno, aby soud správci ukládal povinnosti či jej v jeho činnosti omezoval formou předběžného opatření mimo konkursní řízení, když na činnost správce dohlíží v průběhu konkursu konkursní soud a jen ten je oprávněn udílet mu pokyny (včetně pokynů v souvislosti se soupisem majetku a jeho zpeněžením), které musí respektovat.

S ohledem na výše uvedené odvolací soud postupoval dle § 220 odst. 1 o.s.ř. a usnesení soudu I. stupně změnil tak, že návrh na nařízení předběžného opatření zamítl.

Pouze na doplnění odvolací soud dodává, že soud I. stupně dosud nerozhodl o návrzích žalobce na záměnu účastníků ze dne 6.6.2014 a ze dne 8.1.2015.

O náhradě nákladů řízení odvolací soud nerozhodoval, neboť o nich bude rozhodnuto ve smyslu § 145 o.s.ř. až v souvislosti s rozhodnutím o věci samé.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. g) o.s.ř.)

V Praze dne 29. května 2015

Mgr. Lubor Veselý v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jan Hlavatý